

ĢENERĀLADVOKĀTA DAMASO RUISA-HARABO KOLOMERA
DĀMASO RUIZ-JARABO COLOMER] SECINĀJUMI,
sniegti 2006. gada 14. martā¹

I — Ievads

1. Saskaņā ar 6. panta 1. punktu Padomes 2000. gada 22. decembra Regulā (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās² (turpmāk tekstā — “Regula Nr. 44/2001”) vairākas personas, kuru domicils ir dažādās dalībvalstīs, var visas kopā iesūdzēt kādas no šīm valstīm tiesā ar noteikumu, ka prasības ir savstarpēji saistītas.

2. *Oberster Gerichtshof* [Austrijas Federālā Augstākā tiesa] Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tiesvedībā par prasību saistībā ar darījuma attiecībām pret divām personām, no kurām vienas juridiskā adrese ir Austrijā, bet otras — Vācijā. Prasība pret pirmo, attiecībā uz kuru norit maksātnespējas procedūra, jau sākotnēji tika atzīta par nepieņemamu, un tādējādi tiesvedība tiek turpināta tikai attiecībā pret otro.

1 — Oriģinālvaloda — spāņu.

2 — OV L 12, 1. lpp.

3. Jautājums sakarā ar EKL 68. pantu saistībā ar EKL 234. pantu ir tāds, vai šādos apstākļos ir iespējama minētā izvēles jurisdikcija.

II — Atbilstošais tiesiskais regulējums

A — Regula Nr. 44/2001

4. Lai vienādotu tiesību aktus par kompetentās tiesas izvēli ar mērķi nodrošināt iekšējā tirgus darbību³, Padome saskaņā ar EKL 65. pantu 1968. gada Briseles konvenciju⁴ aizstāja ar Regulu Nr. 44/2001⁵.

3 — Otrais un sestais apsvērumš.

4 — Briseles Konvencija par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (konsolidētā versija OV 1998, C 27, 1. lpp.).

5 — Regulas Nr. 44/2001 68. pants. Briseles konvencija tomēr ir piemērojama Dānijas Karalistē (Regulas 1. panta 3. punkts), kā arī tajās dalībvalstu teritorijās, kuras saskaņā ar EKL 299. pantu ietilpst šīs konvencijas teritoriālās piemērošanas jomā, bet neietilpst Regulas Nr. 44/2001 teritoriālās piemērošanas jomā.

5. “Kopienas iekšējās jurisdikcijas” normām ir jābūt “ļoti skaidri nosakāmām” un “jābalstās [uz principu, ka jurisdikcijas] pamatā parasti ir atbildētāja domicils, [...] izņemot dažās skaidri noteiktās situācijās, kurās tiesas prāvas priekšmets vai pušu autonomija garantē citu sasaistes faktoru”⁶, kamēr minētā jurisdikcija tomēr ir jāpapildina ar alternatīvu, “kura[s] pamatā ir cieša saikne starp tiesu un lietu, lai veicinātu pareizu tiesvedību”⁷.

6. Saskaņā ar šiem principiem minētās regulas 2. panta 1. punktā ir noteikts, ka “saskaņā ar šo regulu personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, neatkarīgi no viņu pilsonības var iesūdzēt attiecīgās dalībvalsts tiesā”.

7. 5., 6. un 7. pantā saskaņā ar šo vispārējo premisu ir paredzētas dažādas “īpašās jurisdikcijas”. Saskaņā ar 6. pantu “personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt arī:

“1) ja viņš ir viens no vairākiem apsūdzētajiem, tās vietas tiesā, kurā kādam no apsūdzētajiem ir domicils, ar notei-

kumu, ka prasības ir tik cieši saistītas, ka lietderīgi tās izskatīt un noteikt kopā, lai novērstu nesavienojamu spriedumu risku, ko rada atsevišķa tiesvedība; [...]”.

B — Austrijas tiesību normas

8. Likuma par maksātnespēju (*Konkursordnung*, turpmāk tekstā — “KO”) 6. pantā ir noteikts šādi:

“1) Pēc tam, kad ir uzsākta maksātnespējas procedūra, nedrīkst uzsākt, kā arī turpināt jebkādas prāvas, kurās paredzēts pieteikt savas tiesības uz mantu, kas veido maksātnespējīgās sabiedrības masu.

2) Prasības par lietu, kas ietilpst maksātnespējīgās sabiedrības masā, izdalīšanu vai atprasišanu tomēr var celt un turpināt arī pēc maksātnespējas procedūras uzsākšanas, bet celt tās var tikai pret maksātnespējas administratoru.

3) Prasības, kuras nav saistītas ar maksātnespējīgās sabiedrības masu, īpaši par parād-

6 — Vienpadsmitais apsvērums.

7 — Divpadsmitais apsvērums.

nieka personīgiem pakalpojumiem, pret parādnieku var tikt celtas un turpinātas un parādnieks tās var celt un turpināt arī pēc maksātnespējas procesa uzsākšanas.”

jums tiek apstrīdēts, kreditoram ir jāceļ prasība pret visiem, kas viņa prasījumu apstrīd¹⁰. Arī tad, ja parādnieks šajā pārbau- des stadijā prasījumu skaidri neapstrīd, kreditoram ir izpildpilnvaras, kuras sniedzas ārpus maksātnespējas procesa ietvariem¹¹.

9. Līdz ar to šī norma veido “iebildi par nepieņemamību”, kas novērš, ka pēc maksātnespējas procesa uzsākšanas varētu tikt uzsāktas vai turpinātas prāvas sakarā ar pie maksātnespējīgās sabiedrības masas piedero- šo kapitālu; tādējādi prasības ar šādu mērķi nav pieņemamas.

10. Līdzīgas normas ir sastopamas arī citos tiesiskajos regulējumos; to mērķis ir apkopot prasības pret parādniekiem, lai vienkāršotu izpildi⁸. Atsevišķu prasību pieņemšana ra- dītu ievērojamas juridiskas un praktiskas grūtības.

11. Kā norāda iesniedzējtiesa, maksātnespē- jas administratoram ir jāpārbauda saskaņā ar KO 6. panta 1. punktu iesniegtie prasījumi, lai tos ņemtu vērā parādnieka mantas masā, neceļot prasību tiesā⁹; tomēr, ja šāds prasī-

III — Fakti, pamata prāva un prejudiciā- lais jautājums

12. 2004. gada 30. janvārī sabiedrība *Reisch Montage AG* (prasītāja) *Bezirksgericht Bezau* [Becauas Apgabaltiesa] pret Mario Gizingeru [*Mario Gisinger*], kura dzīvesvieta ir Austrijā, un pret sabiedrību *Kiesel Baumaschinen Handels GmbH*, kuras juridiskā adrese ir Vācijā (atbildētāja), cēla prasību par EUR 8689,22 solidāru samaksu saskaņā ar vienošanos, ko abas šīs personas bija parak- stījušas ar Ginteru Reišu [*Günter Reisch*], kurš prasījumu nodeva prasītājai¹².

13. *Bezirksgericht Bezau* ar 2004. gada 24. feb- ruāra lēmumu noraidīja prasību pret Gizin- geru, jo 2003. gada 23. jūlijā pret viņu bija uzsākta maksātnespējas procedūra. Ar 2004. gada 15. aprīļa lēmumu tā nolēma, ka tai nav starptautiskās un vietējās jurisdikcijas.

8 — Piemēram, spāņu *Ley Concursal* [Likums par maksātnespēju] (*Ley 22/2003* 2003. gada 9. jūlijs, 2003. gada 10. jūlija *BOE* Nr. 164, 26905. lpp.) neparedz tiesas, kas izskata civiltiesisko strīdu, jurisdikciju par prasījumiem, kuri jāizlemj tiesai, kura izskata maksātnespējas procesu; ja šāds tiesvedības variants tiek pielietots, tiesvedība ir jāaptur kompetences trūkuma dēļ (50. pants).

9 — KO 104. pants.

10 — KO 110. pants.

11 — KO 61. pants.

12 — Iesniedzējtiesa norāda, ka no lietas materiāliem neizriet konkrētāks detaļās par šo vienošanos.

14. Pret iepriekšminēto lēmumu prasītāja iesniedza apelācijas sūdzību *Landesgericht Feldkirch* [Feldkirchas Apgabaltiesa], kura ar 2004. gada 8. jūnija lēmumu atzina, ka prasību izlemt kompetenta ir pirmās instances tiesa.

15. Atbildētāja iesniedza kasācijas sūdzību *Oberster Gerichtshof* [Augstākā tiesa], kura tiesvedību apturēja, lai Tiesai uzdotu šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai prasītājs var atsaukties uz Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktu, ja tas ceļ prasību pret personu, kuras domicils ir tiesas, kurā prasība tiek sniegta, atrašanās valstī, un personu, kuras domicils ir citā dalībvalstī, taču prasība pret personu, kuras domicils ir tiesas atrašanās valstī, jau prasības celšanas brīdī ir nepieņemama tādēļ, ka pret šo personu ir uzsākts maksātnespējas process, kas saskaņā ar valsts tiesībām ir pamats citas tiesvedības apturēšanai?”

IV — Tiesvedība tiesā

16. Vācijas un Francijas valdība, kā arī Komisija saskaņā ar Tiesas Statūtu 20. pantu iesniedza rakstveida apsvērumus.

17. Rakstveida procedūra ir noslēgusies, mutvārdu process netika pieprasīts. Pamatojoties uz Tiesas 2006. gada 14. februāra lēmumu, ir atlicis tikai sniegt šos secinājumus.

V — Prejudiciālā jautājuma analīze

A — Iepriekšējās piezīmes

18. Ievadā ir jānorāda, ka vairākas Regulas Nr. 44/2001 normas sakrīt ar Briseles konvencijas, ko tā aizstāj, normām un tādēļ doktrīnas komentārus un judikatūru var pilnībā izmantot arī turpmāk.

19. Tas attiecināms arī uz 2. pantu, kurš abos tiesību aktos ir vienāds,¹³ un uz Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktu, kurā ir ietverti precizējumi par atbilstošo Konvencijas pantu, kuri izriet no 1988. gada 27. sep-

13 — Vienīgā atšķirība ir norādē uz “šo regulu” vai “šo konvenciju”.

tembra sprieduma lietā *Kalfelis*¹⁴ un vēlākiem nolēmumiem¹⁵ un kas nosaka ciešu saistību starp prasībām, kas iesniegtas pret dažādām personām.

ir sarežģītāka¹⁹; prasītāja priekšrocība ir tā, ka tādējādi tiek būtiski atvieglota nolēmuma izpilde.

B — Normas par tiesas jurisdikciju

20. No iepriekš minētā 2. panta izriet obligātie kritēriji jurisdikcijas regulējumam¹⁶. Sistēmas pamatā ir divi tā kritēriji: normas ir piemērojamas, ja atbildētāja domicils ir Kopienā,¹⁷ un atbildētājs neatkarīgi no viņa pilsonības ir jāiesūdz tiesā tajā valstī, kurā viņš dzīvo¹⁸.

21. Šajā normā ir ietverts izteiciens *actor sequitur forum rei*, kurš ir vispārēji atzīts salīdzinošajās tiesībās, lai aizsargātu atbildētāja intereses, kuru aizstāvība ārvalstu tiesās

22. Tādējādi *forum domicilii* ir vispārīga, bet ne izslēdzoša vadlīnija, jo līdzās pastāv arī citas jurisdikcijas²⁰, kuras ir spēkā zināmos apstākļos atkarībā no strīda priekšmeta²¹ vai lietas dalībnieku gribas²².

23. Citos gadījumos 2. pantu papildina noteikumi, ar kuriem — attiecībā uz atbildētāju obligātā veidā un attiecībā uz prasītāju fakultatīvi ar vairākām izvēles iespējām — tiek noregulētas starptautiskā un valsts jurisdikcija²³.

24. Šajā sakarā Regulas Nr. 44/2001 5. un 6. pantā ir paredzētas dažas īpašas jurisdik-

14 — Spriedums lietā 189/87, *Recueil*, 5565. lpp., it īpaši 7.–12. punkts.

15 — 1998. gada 27. oktobra spriedums lietā C-51/97 *Réunion européenne* u.c. (*Recueil*, I-6511. lpp., 47.–49. punkts).

16 — 2003. gada 9. decembra spriedums lietā C-116/02 *Gasser* (*Recueil*, I-14693. lpp., 72. punkts), 2004. gada 27. aprīļa spriedums lietā C-159/02 *Turner* (*Recueil*, I-3565. lpp., 24. punkts) un 2005. gada 1. marta spriedums lietā C-281/02 *Owusu* (Krājums, I-1383. lpp., 37. punkts).

17 — Saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 4. panta 1. punktu, "ja atbildētāja domicils nav kādā dalībvalstī, katras dalībvalsts tiesas jurisdikciju saskaņā ar 22. un 23. pantu nosaka attiecīgās valsts tiesību akti".

18 — Guardans Cambó, I. krājumā *Comentario al Convenio de Bruselas relativo a la competencia judicial y la ejecución de resoluciones judiciales en materia civil y mercantil*, Calvo Caravaca (izdevējs), A. L., Carlos III Universitāte, Madrid/Boletín Oficial del Estado, Madride, 1994, 62. lpp.

19 — P. Jenard Ziņojums par Konvenciju par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 1979, C 59, 1. lpp.).

20 — Regulas Nr. 44/2001 3. panta 1. punktā ir noteikts, ka "personas, kuru domicils ir kādā no dalībvalstīm, var iesūdzēt citas dalībvalsts tiesā, vienīgi izmantojot šīs nodaļas 2. līdz 7. iedaļā noteiktās normas"; Droz, G. A. L., *Compétence judiciaire et effets des jugements dans le marché commun (Etude de la Convention de Bruxelles du 27 septembre 1968)*, Librairie Dalloz, Parize, 1972, 56. lpp.

21 — Regulas Nr. 44/2001 22. pants sākas ar frāzi "Šādām tiesām ir izņēmuma jurisdikcija neatkarīgi no domicila: [...]".

22 — Saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 23. un 24. pantu Kopienas valsts tiesa var atzīt sevi par kompetentu, kaut arī atbildētājam nav domicila nevienas dalībvalsts teritorijā.

23 — Otrās nodaļas 2.–5. iedaļa. 5., 6., 9.–12., 16., 19. un 20. pantā, piemēram, ir izmantots vārds "var".

cijas prasībām tiesā, kura neatrodas dalībvalstī, kurā atrodas parādnieka domicils; šie panti paredz — tieši un paralēli valsts tiesībām — tiesu, kurai jāizlemj strīds, pamatojoties uz ciešu saistību starp šo tiesu un strīdu.

25. Minētajās normās ir paredzētas noteiktas jurisdikcijas, tostarp *forum contractus*²⁴ vai *forum delicti commissi*²⁵ un, kas attiecas arī uz šo lietu, *forum connexitatis*, kas ietver dažādus procesuālo sakarību veidus, tostarp arī situāciju ar vairākiem atbildētājiem; šī jurisdikcija atbilst Kopienų likumdevēja gribai apvienot prasības par vienu un to pašu priekšmetu tuvākajā tiesā vai arī tiesā, kurai ir visciešākā saistība ar strīdu²⁶.

C — Īpašā jurisdikcija vairāku atbildētāju gadījumā

26. Tiesvedībā piedaloties vairākām personām, veidojas prāvnieku apvienības, kuras var būt aktīvas, ja ir vairāki prasītāji (vairāki prasītāji un viens atbildētājs), pasīvas, ja ir

24 — 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts.

25 — 5. panta 3. un 4. punkts.

26 — Desantes Real, M., *Competencia judicial internacional en la Comunidad Europea*, izdevējs Bosch, Barselona, 1986, 329. lpp.

vairāki atbildētāji (viens prasītājs un vairāki atbildētāji), vai jauktas, kad ir vairāki prasītāji un vairāki atbildētāji.

27. Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkts attiecas uz pasīvu prāvnieku apvienību²⁷, un netiek izslēgta arī jauktā²⁸. Izvēles jurisdikcijas priekšnoteikums ir tāds, ka divu vai vairāku parādnieku domicils ir dažādās dalībvalstīs²⁹ un prasības³⁰ ir savstarpēji saistītas, lai tādējādi tiktu noturēta kopēja tiesas sēde un pieņemts viens nolēmums.

28. Prasība par savstarpējo saistību izriet no diviem pamatiem. Pirmkārt, tādējādi tiek samazināts risks pieņemt pretrunīgus tiesas

27 — Iepriekš minētajā *Jenard* ziņojumā ir norādīts, ka to valstu tiesiskajos regulējumos — izņemot Vāciju — kuras parakstījušas Briseles konvenciju, ir analogiski noteikumi, kas ir sastopami arī virknē divpusejo nolīgumu; skat. arī Lous-souarn, I., *Droit international privé*, 2. izdevums, Dalloz, Parīze, 1980, 610. lpp.

28 — Attiecībā uz aktīvo prāvnieku apvienību, kurai nav regulējuma, ir piemērojami dalībvalstu tiesiskie regulējumi; Geimer, R. un Schütze, *Internationale Urteilsanerkennung*, 1. sējums, Pirmā daļa, Münchene, 1983, 385. lpp.

29 — Prasība, ka nav kopīga domicila, šķiet esam netieši noteikta; Tirado Robles, C., *La competencia judicial en la Unión Europea. Comentarios al Convenio de Bruselas*, Bosch, Barselona, 1995, 64. lpp. Doktrīna noraida šīs normas piemērošanu, ja kāda no līdzatbildētājiem domicils ir ārpus Kopienas; Garau Sobrino, F. F., iepriekš minētais krājums, *Comentario al Convenio de Bruselas* [..], 171. lpp.

30 — Neskatoties uz jēdziena "prasība" izmantošanu, subjektīvo prasību apvienošanu saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktu nedrīkst sajaukt ar Regulas Nr. 44/2001 27.–30. pantā regulētajām saistītajām prasībām.

nolēmumus un, otrkārt, tādējādi var izvairīties no tā, ka kāds no atbildētājiem nepamatoti var nestāties tās valsts tiesas priekšā, kurā viņš dzīvo³¹.

tībām³², saskaņā ar ko visas summas samaksu var pieprasīt no jebkura no parādniekiem.

D — Prejudiciālā jautājuma analīze

29. Uz iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu var atbildēt divējādi: Francijas valdība un Komisija uzskata, ka īpaša jurisdikcija ir piemērojama, bet Vācijas valdība to noraida. Ir jāpārbauda abas alternatīvas.

31. No formālā viedokļa pietiktu vien ar to, ka prasītājs ceļ prasību pret vairākiem atbildētājiem, lai visiem būtu viena atbildētāja īpašība, neievērojot materiālus vai procesuālus šķēršļus, kuri rastos šajā brīdī vai vēlāk.

1) Pirmā alternatīva

30. Pirmajā mirklī šķiet, ka 6. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi ir izpildīti, jo ir divi atbildētāji un savstarpēji cieši saistītas prasības, kā tas izriet no kopparādnieku sais-

32. Šādam viedoklim par labu liecina vismaz četri pamati. Pirmkārt, tiesai ir jākonstatē sava jurisdikcija, pirms tā pārbauda procesuālo attiecību spēkā esamību; jurisdikcija nav atkarīga nedz no prasības pieņemamības, nedz arī no prasījuma materiāltiesiskās pārbaudes, kas ir pamatojuma jautājums.

33. Otrkārt, Regulā Nr. 44/2001 nav precizēts nedz jēdziens “persona, pret kuru tiek celta prasība”, nedz arī “līdzatbildētājs”³³; tiek izvirzīts tikai noteikums par saistību “prasību” starpā — bez turpmākas detalizācijas.

31 — Kaut arī otrais Regulas Nr. 44/2001 6. panta 2. punktā minētais pamats — “lieta par garantiju vai galvojumu vai jebkurā citā tiesvedībā pēc trešo personu pieteikuma, tiesā, kurā ierosināta pamattiesvedība, ja vien tā nav ierosināta vienīgi ar mērķi atņemt tās tiesas jurisdikciju, kas viņa lietā būtu kompetenta” — nav ietverts 1. punktā, tas tomēr izriet no regulējuma jēgas un mērķa; tas ir jāietilpina vai nu nepieciešamajā savstarpējā sakarībā (*Jenard* ziņojums), vai arī jāpamato patstāvīgi (iepriekš minētais *Droz*, 71. lpp., uzskata, ka šī neiетversana drīzāk ir pamatojama ar neuzmanības kļūdu, nevis ar apzinātu noklusējumu); tāpat arī *Gothot, P. un Holleaux, D., La Convención de Bruselas de 27 de septiembre de 1968 (competencia judicial y efectos de las decisiones en el marco de la CEE)*, izdevējs La Ley, Madrid, 1986, 69. lpp.

34. Treškārt, tiesa saskaņā ar minētās regulas 30. pantu tiek iesaistīta “laikā, kad dokuments, kas ir pamatā lietas ierosināša-

32 — Kopparādnieku atbildība *Jenard* ziņojumā tiek minēta kā piemērs.

33 — Iepriekš minētais *Droz*, 71. lpp.

nai, vai līdzvērtīgs dokuments ir iesniegts tiesā [...]”. Šis laiks saskaņā ar spriedumu lietā *Kalfelis* ir svarīgs arī savstarpējās sakarības pārbaudei³⁴ un līdz ar to arī konstatējumam, vai šajā dokumentā ir norādīti vismaz divi atbildētāji³⁵.

35. Visbeidzot, ja prasītājs, atsakoties vai atsaucot prasību, norobežojas no prasības, kas celta pret tās tiesas teritorijā dzīvojošo atbildētāju, kurā saskaņā ar 6. panta 1. punktu ir celta prasība, *perpetuatio jurisdictionis* princips aizliedz mainīt starptautisko jurisdikciju un tādēļ tiesvedība ir jāturpina tajā pašā tiesā³⁶. Tas pats attiecas arī uz gadījumu, kad viens no atbildētājiem tiek noraidīts citu iemeslu dēļ.

2) Otrā alternatīva

36. 6. panta 1. punktam, gluži tāpat kā citām normām, kurās paredzētas atkāpes no 2. panta vispārīgajiem noteikumiem, ir ierobežojošs raksturs³⁷, un tas ir šauri interpretējams

34 — 12. punkts.

35 — Garau Sobrino, F. F., iepriekš minētais krājums *Comentario al Convenio de Bruselas* [...] 170. lpp., klāsta, ka fakts, ka pastāv prāvnieku apvienība, vispārīgā veidā tiek minēts, ceļot prasību.

36 — Desantes Real, M., minēts iepriekš, 331. lpp.

37 — Weser, M., *Convention communautaire sur la compétence judiciaire et l'exécution des décisions*, Brisele/Parīze, 1975, 266. lpp.

saskaņā ar tā mērķi³⁸; tādējādi izskatāmajā lietā to nevar piemērot.

37. Turpmākie apsvērumi apstiprina šo viedokli. No vienas puses, vairāku atbildētāju gadījumam paredzētā izvēles jurisdikcija nav pašmērķis; tai jākalpo procesuālajai ekonomijai un jāpalīdz izvairīties no pretrunīgu spriedumu pieņemšanas; tie ir mērķi, kuri netiek sasniegti, ja kāda no celtajām prasībām nav pieņemama.

38. No otras puses, atbildētāja priekšrocība, ka tam nav jāaizstāvas svešas valsts tiesas priekšā, prasītājam nekaitē un viņu arī pārlietu neapgrūtina — šajā gadījumā — ievākt informāciju par maksātspējas procesu.

3) Piedāvātais risinājums

39. Neviena no abām izklāstītajām alternatīvām neder iesniedzējtiesā izskatāmās lietas faktiskajiem apstākļiem; turklāt abas alternatīvas ietver zināmus riskus, kuri ir vienkārši pierādāmi, kā tas tiks izklāstīts turpmāk.

38 — Tas, ka lietderīgi ir izvairīties no plašas, daudzas iespējas paredzošas Briseles konvencijas 2. pantā paredzēto izņēmumu interpretācijas, ir konstatēts 1978. gada 22. novembra spriedumā lietā 33/78 *Somafer* (*Recueil*, 2183. lpp., 7. punkts).

40. Ja dalībvalsts tiesā tiek celta prasība pret diviem vai vairākiem kopparādniekiem, no kuriem viens dzīvo šajā valstī, bet pārējie nē, un jurisdikciju pamatojošais prasītājs pirms procesa uzsākšanas ir nomiris, tad ar pirmo no apsvērtajām alternatīvām, kura balstās uz formālu interpretāciju, uz jautājumu tiek sniegta skaidra, bet neapmierinoša atbilde: ir izslēgti pretrunīgi nolēmumi, jo pret vienu atbildētāju prasību vairs celt nevar — būtu citādi, ja prasību celtu pret mantiniekiem.

41. Atbilstoši, ja atbildētājs, kura domicils ir jurisdikcijas pamatā, savu parādu ir nodevis tālāk, par to nepaziņojot prasītājam, šaubas par pasīvo leģitimizāciju un nepaziņošanas sekām pamato šo jautājumu iepriekš veikto pārbaudi un lēmuma pieņemšanu lietā; citas dalībvalsts tiesa, kurā atrodas cita atbildētāja domicils, varētu rīkoties tāpat — kā rezultātā rastos pretrunīgi spriedumi.

42. Manuprāt, dilemmas pamatā ir fakts, ka patiesībā nav vairāku atbildētāju, ja saskaņā ar valsts tiesībām viena no prasībām nav pieņemama, kā rezultātā nav izpildīts nosacījums izvēles jurisdikcijas piemērošanai, kura arī neizpilda savu uzdevumu.

43. Divu vai vairāku atbildētāju pastāvēšanu tiesvedībā var panākt mākslīgi. Prasība nav nedz jānoraida, nedz arī ir jāpārbauda šis aspekts; saskaņā ar likumu prasību vienkārši nav iespējams celt.

44. Turklāt, ja kāds no atbildētājiem no paša sākuma nav spējīgs piedalīties tiesvedībā, pie pretrunīgiem nolēmumiem nonākt nevar, jo tās valsts tiesa, kurā dzīvo persona, kas nevar piedalīties, nolēmumu nepieņem.

45. Tieši pretēji — noteikuma piemērošana tādā situācijā kā izskatāmajā lietā mainītu šo vispārīgo principu, nonākot pretrunā ar Tiesas judikatūru³⁹, jo pilsonis, atsaucoties uz šķietamu taisnīgumu vien, tiek saukts tiesas priekšā ārvalstīs, tādējādi samazinot viņa aizstāvēšanās iespējas.

46. Ieteiktais risinājums uzsver tiesu jurisdikcijas noteikumu nepieciešamo paredzamību, jo izskatāmie gadījumi ir konkrēti aprakstīti; ar šo risinājumu netiek pievienoti

39 — Skat. iepriekš minētos spriedumus lietās *Kalfelis*, 8. punkts, un *Réunion européenne* u.c., 47. punkts.

jauni priekšnoteikumi īpašās jurisdikcijas piemērošanai, bet gan definēti jau pastāvošie.

47. Šis risinājums nenozīmē, ka valsts tiesību normas netiešā veidā ietekmētu starptautisko jurisdikciju un ietekmētu tās efektivitāti, kas ir aizliegts ar judikatūru⁴⁰, saskaņā ar kuru Kopienų normas ir hierarhiski pārākas par atbilstošajām valsts tiesību normām⁴¹. Ar šo risinājumu netiek sašaurināta arī Kopienų noteikumu efektivitāte, tas nav arī pretrunā ar šiem noteikumiem, jo attiecīgajām normām ir dažādas piemērošanas jomas pat tad, ja atsevišķos punktos tās sakrīt.

48. Jāpiebilst, ka ar Regulu Nr. 44/2001 valsts procesuālās tiesības tiek unificētas tikpat maz kā ar Briseles konvenciju; tā drīzāk aprobežojas ar kompetento tiesu noteikšanu konkrētiem strīdiem saskaņā ar noteiktiem kritērijiem, kuri atšķiras no pieņemamības nosacījumiem⁴².

40 — 1990. gada 15. maija spriedums lietā C-365/88 *Hagen* (*Recueil*, I-1845. lpp., 20. punkts), 2005. gada 26. maija spriedums lietā C-77/04 *GIE Réunion européenne* u.c. (Krajums, I-4509. lpp., 35. punkts), kā arī spriedums iepriekš minētajā lietā *Turner*, 29. punkts.

41 — 1983. gada 15. novembra spriedums lietā 288/82 *Duijnste* (*Recueil*, 3663. lpp., 14. punkts). *Hoge Raad der Nederlanden* jautāja Tiesai, vai Briseles konvencijas 19. panta paredzētais pienākums pēc savas iniciatīvas atzīt sevi par nekompetentu ir piemērojams arī kasācijas tiesvedības ietvaros, kur tiesa saskaņā ar valsts tiesībām pārbauda tikai lietas dalībnieku argumentus.

42 — Iepriekš minētie spriedumi lietā *Hagen*, 17. punkts, un lietā *GIE Réunion européenne* u.c., 34. punkts.

49. Regulā Nr. 44/2001 pašā ir atkārtoti norādīts uz valsts tiesībām, lai, piemēram, konkretizētu svarīgo domicila jēdzienu⁴³. Tiesa vairākos gadījumos ir pieļāvusi atsauces uz valsts tiesībām, ja tas nepieciešams, lai papildinātu Kopienų tiesības⁴⁴.

50. Tādēļ Regulas 6. panta 1. punkts nav piemērojams, ja prasība pret personu, kuras domicils ir valstī, kurā atrodas tiesa, jau no paša sākuma saskaņā ar likumu ir noraidāma kā nepieņemama.

51. Šāda atbilde mikstina abu analizēto alternatīvu trūkumus, iekļaujas Regulas Nr. 44/2001 sistēmā un valsts tiesai, kurai šī norma ir jāpiemēro, sniedz noderīgas norādes.

43 — Saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 59. panta 1. punktu: "lai noteiktu, vai personas domicils ir dalībvalstī, kuras tiesā ir iesniegta lieta, tiesa piemēro savus tiesību aktus". Saskaņā ar 59. panta 2. punktu: "ja personas domicils nav dalībvalstī, kuras tiesā ir iesniegta lieta, tad, lai noteiktu, vai personas domicils ir cita dalībvalstī, tiesa piemēro attiecīgās dalībvalsts tiesību aktus".

44 — 1984. gada 7. jūnija spriedums lietā 129/83 *Zelger* (*Recueil*, 2397. lpp.) par Konvencijas 21. panta interpretāciju: un visaptveroši — iepriekš minētais spriedums lietā *Hagen*, 19. punkts, kurā tiek izvirzīti daži papildu noteikumi.

VI — Secinājumi

52. Saskaņā ar visu iepriekš izklāstīto uz *Oberster Gerichtshof* uzdoto jautājumu būtu jāatbild šādi:

Prasītājs nevar atsaukties uz 6. panta 1. punktu Padomes 2000. gada 22. decembra Regulā Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās, ja viņš ceļ prasību pret personu, kuras domicils ir dalībvalstī, kurā atrodas tiesa, un personu, kuras domicils ir citā dalībvalstī, ja prasība pret pirmo personu acīmredzami ir nepieņemama saskaņā ar likumu.